

Kozákov z jižní strany

Ze střechy do suterénu Českého ráje: Mezi Kozákovem a Klokočskými skalami

Text a foto: Jan Vítek

Za pomyslnou „střechu“ Českého ráje bývá často považován vrch Kozákov, tvořící z daleka nápadnou terénní vlnu mezi krkonošským podhůřím a malebně modelovanou krajinou Turnovské pahorkatiny. Kozákov vystupuje do nadmořské výšky 744 metrů a výstižně jej charakterizuje také úsloví „kopec drahých kamenů a dalekých výhledů“. Jde o místo nepochybně majestátní, v mnohém možná i poněkud tajemné, byť původ názvu Kozákov je docela prozaický. Na travnatých stráních se tu prý kdysi hojně pásly kozy a odedávna se traduje, že kamínek, který tu pasáček zvedl ze země a hodil po loudajících se kozách či ovcích, měl větší cenu nežli celé stádo... Návštěvu Kozákova lze dobře spojit s prohlídkou dalších zajímavostí v blízkém okolí, například pískovcových skal i jejich temného „suterénu“ – skalních slují. Vesměs jde o místa propojená hustou sítí turistických značených cest.

Pestrá sopečná minulost

Výjimečnost Kozákova je dána především jeho pestrá kamennou, přesněji řečeno horninovou stavbou s převahou sopečných vyvřelin. Během dávné geologické minulosti se zde několikrát probudila mohutná sopka, která shrnila lávu a další produkty do širokého okolí. Mladší (třetihorní) čedič pokrývá celý severní svah kopce směrem k řece Jizeře,

dávno před tím (v mladších prvohorách) dala zdejší sopka vznik hornině zvané melafyr, odkryté někdejší lomenem na jižním svahu Kozákova. Právě odtud a z přílehlého okolí pocházejí nejhezčí drahokamové odrůdy křemene – zejména achátových a chalcedonových „mandlí“, ametystových krystalů a úlomků jaspisových žil – i některých dalších, jinde vzácných minerálů.

Za krásou drahých kamenů

Jejich prohlídkou můžeme začít i naší kozákovskou vycházkou. „Ukázkové“ minerály jsou soustředěny v malém Muzeu drahých kamenů v osadě Kozákov (součást obce Radostná pod Kozákovem), přímo ve stavení pana Votrubce, který je též majitelem nedalekého a v odborných kruzích proslulého lomu. Chloubou muzejní expozice je mimo jiné

Ametystová komnata – výklenek, jenž je obložen destičkami z krásných fialově zbarvených kamenů. Návštěva muzea bývá spojována s krátkou vycházkou do někdejšího melafyrového lomu, ovšem vytloukat kameny přímo ze stěny zde povoleno není. Jednak z bezpečnostních důvodů a samozřejmě i proto, že lom je součástí národní přírodní památky Kozákov. Pátrání v kamenité suti na dně lomu však zakázáno není a při troše štěstí třeba najdete větší či menší achátovou kuličku, kterou vám pan Votrubec ve svém muzeu ochotně vybrousí a vyleští do drahokamové podoby.

Výhled na třetinu Čech

Nejvyhledávanějším místem na Kozákově je ale zejména vrcholová partie kopce, dostupná jak silniční odbočkou z Bačova přes Komárov, tak samozřejmě i turistickými značenými trasami (TZT), včetně „červené magistrály“ – Zlaté stezky Českého ráje. Vydat se tam můžeme už od

Z kozákovského Muzea drahých kamenů

muzea po žluté TZT. Zprvu půjdeme mezi loukami a posléze strmějším lesním svahem kolem vydatné a pověstmi opředené Radostné studánky. Na vrcholku Kozákova stojí od roku 1928 turistická chata, nesoucí jméno významného českého politika z 19. století Dr. Františka Ladislava Riegra, rodáka z nedalekých Semil. Mnohem mladší (z roku

1994) je sousední rozhledna, jež nabízí úchvatný kruhový pohled, zahrnující téměř třetinu Čech. Severní obzor vyplňují hřbety Krkonoše a Jizerských hor, příkré přecházející do semilského a železnobrodského Pojizeří. Severozápadní výseči zas dominuje nezaměnitelná silueta Ještědu, v dále poznáme i Ralsko s Lužickými horami. Na západní straně krajina za Turnovem splývá s rovinou českého vnitrozemí, převýšenou „sourozeneckou“ dvojicí Velkého a Malého Bezdězu, občas se objeví i typická „kupačka“ Řípu. Takřka letecký pohled se otevírá na jižní stranu do Českého ráje s pískovcovými skalními městy a konturami sopečných vrcholů Trosek, Vyskře a Mužského.

Skrýše lupičů a padělatelů

K sestupu z Kozákova využijeme červenou TZT, klesající západním svahem. Stezka se záhy propletá lesem a členitým skalním terénem, který je součástí několika na sebe navazujících, strmě ukloněných pískovcových „ker“. Na jejich horním okraji mineme uměle

Riegra chata s rozhlednou na vrcholku Kozákova